

การพัฒนสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน The Competency Development of Secondary School Teachers for ASEAN Community

มัลลิกา จอมจันทรวงศ์^{1*} , สุกัญญา แซ่มช้อย^{2**}
Mallika Jomjantakarn^{1*} , Sukanya Chaemchoy^{2*}

¹หลักสูตรดุขฎิบัณชิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
เลขที่ 99 หมู่ที่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 6500

¹Doctor of Philosophy Program in Educational Administration
Faculty of Education, Naresuan University

199 Moo 9, Tha Pho Sub-district, Muang District, Phitsanulok Province 65000

²สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

²Educational Administration Program, Faculty of Education, Chulalongkorn University
254 Phayathai Road, Patumwan, Bangkok 10330

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะครูมัธยมศึกษา วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษา และกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูสู่ประชาคมอาเซียน มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) และกำหนดเป็น 3 ขั้นตอนย่อยได้แก่ ขั้นตอนที่ 1.1 การสร้างและการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR นำกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสัมภาษณ์

*ผู้เขียนหลัก

อีเมล: mallikaj@hotmail.com

**อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อนำไปสรุปเป็น (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
ขั้นตอนที่ 1.2 การตรวจสอบ (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประยุกต์ใช้เทคนิค
การวิจัยแบบ EDFR โดยใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คนรอบที่ 1 ขั้นตอนที่ 1.3 การตรวจสอบ
(ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR
โดยใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจำนวน 17 คนรอบที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และ
ความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้แบบสอบถาม
ความคิดเห็นจากครูมัธยมศึกษาจำนวน 322 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสร้างและตรวจสอบสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สามารถกำหนดได้ 3 ด้าน 17 สมรรถนะ (176 ตัวชี้วัด)
2) ผลการสร้างสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในภาพรวมเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับ
ครูมัธยมศึกษาเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยสมรรถนะ
3 ด้าน 17 สมรรถนะ (168 ตัวชี้วัด) ได้แก่ 2.1) ด้านความรู้ จำนวน 5 สมรรถนะ 2.2) ด้านทักษะ จำนวน
7 สมรรถนะ 2.3) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ 3) วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษา
สู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 6 วิธีการ ได้แก่ 3.1) การสร้างเครือข่าย 3.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
และนวัตกรรม 3.3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3.4) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3.5) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหา
เป็นฐาน 3.6) การจัดการความรู้ 4) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย
5 ขั้นตอน (18 ตัวชี้วัด) ได้แก่ ขั้นที่ 1: การศึกษาความต้องการในการพัฒนาความเป็นประโยชน์
ของการพัฒนาบุคลากร ขั้นที่ 2: การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร ขั้นที่ 3:
การออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร ขั้นที่ 4: การดำเนินงานตามโปรแกรมการพัฒนาบุคลากร
ขั้นที่ 5: การประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

คำสำคัญ

สมรรถนะครูมัธยมศึกษา การพัฒนาสมรรถนะครู กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครู
ประชาคมอาเซียน

Abstract

The main objective of this research was to develop secondary school teachers' competency for the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) Community which consisted of additional particular purposes as follows: 1) to study secondary school teachers' competency, ways to develop secondary school teachers' competency and procedure of secondary school teachers' competency for ASEAN Community. 2) to construct and validate secondary school teachers' competency for ASEAN Community. 3) to assess the liability and the advantage for

The Competency Development of Secondary School Teachers for ASEAN Community. Research procedure followed two phases. Phase 1: constructing and validating secondary school teachers' competency development for ASEAN Community through Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR.) techniques. This phase had three steps. Step 1: constructed and validated secondary school teachers' competency development for ASEAN by applying technique research of EDFR; analyzing, and synthesizing for concepts and theories on competency, interviewed 5 experts to construct the draft. Step 2: Verified the draft of secondary school teachers' development, applied technique research of EDFR for the 1st round. Collected data from 17 experts by questionnaire. Step 3: Verified the draft of secondary school teachers' development, applied technique research of EDFR for the 2nd round. Collected data from the same 17 experts by questionnaire. Phase 2: Assessed the liability and the advantage for The Competency Development of Secondary School Teachers for ASEAN Community by convenience sampling of 322 secondary school teachers.

The research findings were as follow: 1) Results of analyzing, and synthesizing for concepts and theories on competency, interviewed experts, essential competency for secondary school teachers consisted of three parts, 17 competencies (176 indicators). 2) Results of constructing and validating secondary school teachers' competency for ASEAN Community consisted of three parts, 17 (168 indicators): 2.1) competencies of knowledge 2.2) competencies of skills 2.3) competencies of attributes. 3) to develop secondary school teachers' competencies happened through six ways: 3.1) Network 3.2) Technology, Information and Innovation. 3.3) Knowledge Sharing 3.4) Professional Learning Community (PLC) 3.5) Project Based Learning (PBL) and 3.6) Knowledge Management (KM.). 4) the procedure of secondary school teachers' competency for the ASEAN Community consisted of 5 steps): 4.1) needs assessment for competency development 4.2) establishing an objective setting for development 4.3) program/curriculum design for the personnel development, 4.4) action planning for personnel development and 4.5) implementation of the personnel development.

Keywords

Competency, Teacher Development, Teacher Development Process, ASEAN Community

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของไทย คือในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ก้าวเข้าสู่การเป็น

“ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC)” Ministry of Foreign Affairs (2015) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยกำหนดจุดเน้นข้อที่ 8 “นักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (ASEAN Community)” เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อม มีสมรรถนะสำคัญในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (Office of the Basic Education Commission, 2011) จากการศึกษาสภาพปัญหา ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูประชาคมอาเซียน Ratananukun (2013) Shinsettawong (2014) Sriwised & Keesukpun (2014) The Secondary Educational Service Area 40 (2014) Office of the Basic Education Commission (2011) และ Parkpoom (2013) พบว่า สมรรถนะที่ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน พิจารณาจากสมรรถนะที่ต่ำกว่าเกณฑ์และต้องปรับปรุงมี 10 สมรรถนะ

ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน SEAMEO INNOTECH (2014) ได้ทำการวิจัยเพื่อกำหนดกรอบมาตรฐานสมรรถนะและแนวทางในการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะของครูในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อใช้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่าเป็นกรอบเพื่อใช้ในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากคุณภาพของครูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่ทำให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชน จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 เพื่อสร้างและตรวจสอบการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.3 เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวิถีทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Office of the Basic Education Commission, 2010)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

Parkpoom (2013) SEAMEO INNOTECH (2014) Office of the Basic Education Commission (2010) Sinlarat et al (2017) Sanrattana (2013) Sintapanon (2015) และ Panich (2013b) ได้เสนอสมรรถนะที่จำเป็นของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและครูในศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดไว้โดยสรุปเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวนทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย 17 สมรรถนะ

3. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

Jongsatityu & Jitjang (2014) Sinlarat et al (2017) Cheamchoy (2012) Songkram (2014) Manabu (2016) Kurasapa (2017) และ Panich (2013a) ได้เสนอวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาและสถานศึกษาได้แก่ การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน องค์กรอื่นๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทูมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการความรู้

4. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

Chanbanjong (2006) Mongkonwanich (2512) Anannawee (201) ได้เสนอขั้นตอนในกระบวนการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 1) ขั้นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร 2) ขั้นกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร 3) ขั้นออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร 4) ขั้นดำเนินงานตามโปรแกรมการพัฒนาบุคลากร 5) ขั้นประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Parkpoom (2013) ได้พัฒนารูปแบบสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า มีสมรรถนะที่จำเป็น 30 สมรรถนะ 168 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านความรู้ มี 9 สมรรถนะ 33 ตัวชี้วัด 2) ด้านทักษะ มี 17 สมรรถนะ 99 ตัวชี้วัด และ 3) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล มี 4 สมรรถนะ 36 ตัวชี้วัด การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่ามีสมรรถนะครูที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 10 สมรรถนะ ซึ่งพิจารณาจากสมรรถนะที่ต่ำกว่าเกณฑ์และต้องปรับปรุง

SEAMEO INNOTECH (2014) ได้กำหนดขอบข่ายสาระและมาตรฐานสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 11 ประเทศไว้ 5 ด้านคือ 1) ความรู้ในวิชาชีพ 2) ทักษะในวิชาชีพ 3) นวัตกรรม 4) จริยธรรมและค่านิยมในวิชาชีพ 5) การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพโดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) Poonpataracheewin (2016) ซึ่งเป็นเทคนิควิจัยเชิงอนาคตที่ผสมผสานระหว่างเทคนิคการวิจัยแบบ EFR (Ethnographic Future Research) และเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกัน โดยรวมจุดเด่นของแต่ละเทคนิค และแก้ไขจุดอ่อนบางประเด็นให้หมดไป ทั้งนี้ได้กำหนดเป็น 3 ขั้นตอนย่อยได้แก่ **ขั้นที่ 1.1** การสร้างการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและครูในศตวรรษที่ 21 โดยสรุปเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวนทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 17 สมรรถนะของ Parkpoom (2013) SEAMEO INNOTECH (2014) Office of the Basic Education Commission (2010) Sinlarat et al (2017) Sanrattana (2013) Sintapanon (2015) และ Panich (2013b) 2) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 3) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นการสัมภาษณ์ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง 4) สรุปประเด็นเพื่อสร้าง (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน **ขั้นที่ 1.2** การตรวจสอบ (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนโดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 6 คน และครูระดับมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำ (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เก็บข้อมูลด้วยระบบออนไลน์ รอบที่ 1 วิเคราะห์ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถาม เพื่อคัดเลือกตัวชี้วัด สรุปผลรอบที่ 1 **ขั้นที่ 1.3** การตรวจสอบ (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบสอบถามรอบ 1 แต่มีการเพิ่มค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อคำถาม สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบที่ 1 เพื่อยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ จากนั้นวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถาม เพื่อคัดเลือกตัวชี้วัด สรุปผลรอบที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จากครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 322 คน เก็บข้อมูลด้วยระบบออนไลน์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการสร้างและตรวจสอบสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.1 **ผลจากการศึกษาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน** จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวว่า “ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่สอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์” และ “ครูในระดับมัธยมศึกษาต้องมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนา โดยมีโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาทั้งผู้เรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณลักษณะดังกล่าว” และตามแนวคิดของ Parkpoom (2013) SEAMEO INNOTECH (2014) Office of the Basic Education Commission (2010) Sinlarat et al. (2017) Sanrattana (2013) Sintapanon (2015) และ Panich (2013b) ที่เสนอสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสามารถกำหนดไว้ 3 ด้าน 17 สมรรถนะ 176 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยสมรรถนะด้านความรู้ จำนวน 5 สมรรถนะ ด้านทักษะ จำนวน 7 สมรรถนะ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 6 วิธีการ ได้แก่ การสร้างเครือข่าย การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการความรู้ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร

2) ขั้นกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร 3) ขั้นตอนออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร 4) ขั้นตอนดำเนินงานตามโปรแกรมพัฒนาบุคลากร 5) ขั้นการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

2. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 **ผลการสร้างและตรวจสอบ (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน** ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 1 และรอบที่ 2 การเลือกตัวชี้วัดทั้งหมด 385 ตัวชี้วัดผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นตัวชี้วัดที่มีความจำเป็นสำหรับการพัฒนาสมรรถนะครู

ประชาคมอาเซียน ซึ่งพบว่า มีตัวชี้วัดที่ต้องตัดทิ้งเนื่องจากไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 9 ตัวชี้วัดและมีตัวชี้วัดที่คัดเลือกไว้เนื่องจากผ่านเกณฑ์ จำนวน 376 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 สมรรถนะ 3 ด้าน 17 สมรรถนะ 168 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านความรู้ จำนวน 5 สมรรถนะ 41 ตัวชี้วัด ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับ 1.1) เนื้อหาสาระในรายวิชาที่สอนและเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง 1.2) ประเทศไทย 1.3) อาเซียน 1.4) ข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ประเทศนอกกลุ่มอาเซียน 1.5) การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีตัวชี้วัดของสมรรถนะด้านความรู้ รวมทั้งหมด 41 ตัวชี้วัด 2) สมรรถนะด้านทักษะ จำนวน 7 สมรรถนะ 84 ตัวชี้วัด ได้แก่ทักษะ 2.1) การใช้ภาษาและการสื่อสาร 2.2) การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ 2.3) การจัดการเรียนรู้ 2.4) การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยทางการศึกษา 2.5) การเป็นผู้นำครู 2.6) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 2.7) การทำงานเป็นทีม 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ 43 ตัวชี้วัด ได้แก่ 3.1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 3.2) มีจิตวิทยาสำหรับครู 3.3) ความเป็นพลเมืองไทย 3.4) ความเป็นพลเมืองอาเซียน 3.5) ความเป็นพลเมืองโลก

ส่วนที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาประชาคมอาเซียนจำนวน 6 วิธีการ 190 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่าย 2) การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 6) การจัดการความรู้

ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 5 ขั้นตอน 18 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ขั้นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร 2) ขั้นกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร 3) ขั้นตอนออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร 4) ขั้นตอนดำเนินงานตามโปรแกรมพัฒนาบุคลากร และ 5) ขั้นการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

2.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมาก มีผลการประเมินความเป็นไปได้ของสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านความรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาที่สอนและเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านความรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาที่สอนและเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง ด้านทักษะมากมีผลการประเมินความเป็นไปได้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนด้านทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเป็นไปได้ของสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความเป็นพลเมืองอาเซียน อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คุณลักษณะความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลจากการศึกษาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสรุปได้ว่า สมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสามารถกำหนดได้ 3 ด้าน 17 สมรรถนะ 176 ตัวชี้วัด สอดคล้องตามแนวคิดของ Parkpoom (2013) SEAMEO INNOTECH (2014) Office of the Basic Education Commission (2010) Sinlarat et al (2017) Sanrattana (2013) Sintapanon (2015) และ Panich (2013b) ที่กล่าวว่าสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ จำนวน 5 สมรรถนะด้านทักษะ จำนวน 7 สมรรถนะ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ ส่วนวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 6 วิธีการ ได้แก่ การสร้างเครือข่าย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการความรู้ ทั้งนี้วิธีการพัฒนาดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูได้ครบถ้วน ส่วนกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร 2) ขั้นตอนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร 3) ขั้นตอนออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร 4) ขั้นตอนดำเนินงานตามโปรแกรมพัฒนาบุคลากร 5) ขั้นตอนประเมินผลการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้หากครูได้รับการพัฒนาตามกระบวนการดังกล่าวครบถ้วนแล้วจะทำให้ครูมีสมรรถนะสู่ประชาคมอาเซียนทุกสมรรถนะ

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 ผลการสร้างและตรวจสอบ (ร่าง) การพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษา

สู่ประชาคมอาเซียน

2.1.1 สมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ด้าน 17 สมรรถนะ 168 ตัวชี้วัด ได้แก่

2.1.1.1 สมรรถนะด้านความรู้ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาที่สอน และเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย อาเซียน ข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ของต่างประเทศนอกกลุ่มอาเซียน การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้การที่ครูจะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้สำเร็จ ตัวครูเองต้องมีความรู้ความชำนาญในเนื้อหาสาระวิชาที่ตนเองสอนและวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง ทั้งของประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งเป็น 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับแนวคิดของ SEAMEO INNOTECH (2014) Sinlarat (2015) และ Parkpoom (2013) ได้กำหนดและเสนอสมรรถนะที่จำเป็น คือ ความเชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและวิธีการสอน การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาที่สอนและวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย อาเซียน ข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ของต่างประเทศนอกกลุ่มอาเซียน

2.1.1.2 สมรรถนะด้านทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร ทักษะการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการเป็นผู้นำครู ทักษะการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการที่จะพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น ตัวครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในเรื่องความรู้ โดยจัดให้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ SEAMEO INNOTECH (2014) ได้กำหนดทักษะในการใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ (Pedagogies) การจัดการชั้นเรียน และการประเมินผู้เรียน ส่วนแนวคิดของ Parkpoom (2013) ได้พัฒนารูปแบบ สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูด้านทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเรียนรู้ การเป็นผู้นำครู การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ และการทำงานเป็นทีม และ Sanrattana (2013) กล่าวว่า ครูเกือบทั้งหมดในปัจจุบันถือเป็นชาวอพยพดิจิทัล มีคุณลักษณะแตกต่างจากนักเรียนที่เป็นชาวพื้นเมืองดิจิทัล

2.1.1.3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประกอบด้วย คุณลักษณะความเป็นผู้มีจิตวิญญาณสำหรับครู ความเป็นพลเมืองไทย ความเป็นพลเมืองอาเซียน ความเป็นพลเมืองโลก ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าครูคือผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต ดังนั้นครูเองต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนโดยการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีจิตวิญญาณสำหรับครูอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Sintapanon (2015) SEAMEO INNOTECH (2014) และ Parkpoom (2013) ได้สรุปไว้ว่าคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะสำคัญ คือมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลทั่วไป โรงเรียนและชุมชน เป็นผู้มีจิตวิญญาณสำหรับครู ความเป็นพลเมืองไทย ความเป็นพลเมืองอาเซียนและความเป็นพลเมืองโลก

2.1.2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสามารถสรุปได้ว่ามีวิธีการที่เหมาะสม 6 วิธีการได้แก่

2.1.2.1 การสร้างเครือข่าย (Network) ได้แก่ การศึกษาต่อ การศึกษาดูงานโครงการแลกเปลี่ยนครู โครงการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียน การเชื่อมต่อห้องเรียน เป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ของครู เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Jongsatityu & Jitjang (2014) เสนอว่า การยกระดับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษาระดับพื้นฐานได้โดยไม่ต้องหวังพึ่งหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางแต่เพียงด้านเดียว

2.1.2.2 การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรม (Technology, Information, Innovation) ได้แก่ การใช้แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน นอกโรงเรียน ระบบสารสนเทศ โปรแกรมสำเร็จรูป สอดคล้องกับแนวคิดของ Sinlarat et al (2017) กล่าวว่าในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนและผู้สอนใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้น การนำเสนอและสื่อสารกันเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อย่างไร้พรมแดน สอดคล้องกับแนวคิด Cheamchoy (2012) กล่าวว่า โลกในยุคปัจจุบันการพัฒนานวัตกรรม เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่เข้มแข็ง เป็นการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันอย่างยั่งยืน และ Songkram (2014) กล่าวว่า ส่วนสำคัญในการสร้างนวัตกรรมจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) เป็นวิธีการพัฒนาครูได้ทั้งสองด้าน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่อง การพัฒนาทักษะที่จำเป็นของตัวเองเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป สอดคล้องกับแนวคิด Songkram (2014) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยีในการเรียนรู้

2.1.2.4 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นวิธีการพัฒนาระดับองค์กรที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทีมงานเป็นสำคัญ หากสถานศึกษานำชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ให้กับตัวครู จะทำให้ครูเกิดทักษะในการพัฒนา ตนเองและสมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยมีมีจิตวิญญาณสำหรับครู ความเป็นพลเมืองไทย ความเป็นพลเมืองอาเซียนสอดคล้องกับแนวคิดของ Manabu (2016) กล่าวว่าเป็นที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง แนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้รับการยอมรับว่าเป็น “แนวทางสำคัญที่น่าเชื่อถือที่สุดสำหรับการปฏิรูป โรงเรียน” Kurusapa (2017) กล่าวว่า แนวทางการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วยการวางแผน การสอน ปฏิบัติการสอน สังเกตการเรียนรู้ และสะท้อนการปฏิบัติ และ Prachan & Cheamchoy (2018) กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพครูด้วยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การจัดการ การใช้ระบบพี่เลี้ยง การสร้างเครือข่าย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การบูรณาการองค์ความรู้ และการสร้างทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.1.2.5 การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Project based Learning: PBL) เป็นกระบวนการ พัฒนาสมรรถนะด้านทักษะของตัวครู เป็นการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ให้กับครูเพื่อครูจะได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ คิดวิจารณ์ญาณ การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล กระบวนการกลุ่ม การบันทึกและการอภิปราย สอดคล้องกับ Panich (2013b) กล่าวว่า ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ครูต้องฝึกทักษะการออกแบบ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL) ตัวครูเองต้องเรียนรู้และฝึกทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้เป็นทีม ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น สนทนา (Dialogue) สนทนา (Dialogue) และเครื่องมือจัดการความรู้ตัวอื่น ๆ

2.1.2.6 การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เป็นวิธีการพัฒนาสมรรถนะ ด้านความรู้และทักษะของครู โดยการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือ เอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ครูทุกคนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูสู่ประชาคมอาเซียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Panich (2013a) Office of the Public Sector Development Commission & Thailand Productivity Institute (2006, 3) กล่าวว่า การจัดการความรู้ประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ ได้แก่ การค้นหาความรู้ การสร้างและการแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรอง ความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้

2.1.3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 1) ขั้นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร 2) ขั้นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร 3) ขั้นการออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร 4) ขั้นการดำเนินงานตามโปรแกรมพัฒนาบุคลากร 5) ขั้นการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ Chanbanjong (2006) นำเสนอกระบวนการซึ่งต่อเนื่องสัมพันธ์กันคือการศึกษาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานบริหารการศึกษา การศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร การออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามโปรแกรมพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

2.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Seangseemuk (2012) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก Office of the Basic Education Commission (2011) กล่าวว่า ได้เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยกำหนดจุดเน้นข้อที่ 8 “นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (ASEAN Community)” ส่งเสริมและสนับสนุน เตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่งมีความพร้อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและการตรวจสอบการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูมัธยมศึกษาเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มี 3 ด้าน 17 สมรรถนะ 168 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1.1) ด้านความรู้ 1.2) ด้านทักษะ 1.3) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาที่เหมาะสมประกอบด้วย 6 วิธีการ ได้แก่ 2.1) การสร้างเครือข่าย 2.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม 2.3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.4) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2.5) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานคิด 2.6) การจัดการความรู้ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) ขั้นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากร 3.2) ขั้นกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากร 3.3) ขั้นออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร 3.4) ขั้นดำเนินงานตามโปรแกรมพัฒนาบุคลากร 3.5) ขั้นการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนโดยการการศึกษาความต้องการในการพัฒนาความเป็นประโยชน์ของการพัฒนานุเคราะห์ แล้วกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนานุเคราะห์เพื่อการออกแบบโปรแกรม/หลักสูตรการพัฒนานุเคราะห์ จากนั้นดำเนินงานตามโปรแกรมการพัฒนานุเคราะห์ และมีการประเมินผลการพัฒนานุเคราะห์

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาไปใช้ในการพัฒนานุเคราะห์ของสถานศึกษาให้เกิดสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนด้วยการสร้างเครือข่ายการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และการจัดการความรู้

1.3 ครูที่ผ่านการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนควรนำความรู้ไปถ่ายทอดและพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนต่อไปด้วยการนำสมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ ส่วนบุคคลมาใช้ในกระบวนการพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสร้างคู่มือที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ควรนำสมรรถนะครูมัธยมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว

2.3 ควรศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.4 ควรพัฒนาสมรรถนะครูประถมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

References

- Cheamchoy, S. (2012). Concept of innovative for school management in the 21st Century. *Journal of Education Naresuan University*. 14(2), 1-12. [in Thai]
- Chanbanjong, C. (2006). *Human resource management in education*. Pitsanuloke: Naresuan University. [in Thai]
- Chinsettawong, K. (2014). Strategies for driving basic education towards ASEAN Community. *Veridian E-Journal, Silapakorn University*. 7(2), 140,141,147. [in Thai]
- Kurusapa. (2017). *Professional learning community*. Retrieved May 20, 2017 from <http://www.youtube.com/watch?v=PQRPOBlwYQ>, <https://www.youtube.com/watch?v=vtRQVNZ4NXY>. [in Thai]
- Jongsatityu, J. & Jitjang, A. (2014). *Power of area – Based network*. Bangkok: The Thailand Research Fund. (TRF). [in Thai]

- Manabu, S. (2016). **School as learning community from philosophy of school perform.** (Kullaya Phusing, Trans,) Nontaburi: Parbpim Printing. [in Thai]
- Ministry of Foreign Affairs. (2015). **Education: The role of education in building an ASEAN Community 2015.** Retrieved May 20, 2015 from <http://www.asean.skru.ac.th/pdf/ed-Building-ASEAN.com>. [in Thai]
- Mongkonwanich, J. (2512). **Organiztion and personal administration.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Panich, V. (2013a). **Knowledge management.** Retrieved February 10, 2017, from http://www.rsu.ac.th/science/file/article/04_KM230853.pdf. [in Thai]
- Panich, V. (2013b). **Constructing learning in the 21st Century.** Bangkok: S.Charoern Printing. [in Thai]
- Parkpoom, K. (2013). **The development of the essential competency model for teachers in basic education schools to prepare for ASEAN Community.** Thesis Ph.D., Silapakorn University. [in Thai]
- Poonpataracheewin, J. (2016). Future research. **Journal of Education Studies.** Chulalongkorn University. 1(1), 1-7. [in Thai]
- Prajan, O. & Chaemchoy, S. (2018). Administrative model for development teacher's innovative thinking skills in the basic education school. **FEU Academic Review.** 12(1), 156-169. [in Thai]
- Ratananukoon, P. (2013). **Report of the inspection result emphasized the government policy achievement (monitoring 2 evaluation).** budget year 2013. Lop Buri: Regional Education Office No.3. [in Thai]
- Saengseemuk, S. (2012). **A Model for competency development of teacher in school under the Jurisdiction of Primary Education Service Area Office.** Thesis Ph.D., Naresuan University. [in Thai]
- Sanratta, W. (2013). **New paradigm of education: The outlook of 2121 Century education.** Bangkok. Tipayawisut. [in Thai]
- SEAMEO INNOTECH, (2014). **Teaching competency standards in Southeast Asian Countries.** Retrieved October 17, 2015, from <http://www.seameo.org/SEAMEOWeb2/imagesstories/Publications/Centerspub/2012TeachingCompetencyStandards/TeachingCompetencyStd.pdf>.
- Sinlarat, P. (2015). **Professional Education Standard: Provide the best person to society.**Bangkok: Teacher College, Dhurakij Bandit University. [in Thai]

- Sinlarat, P. ; Pajit, K. ; Pongsupan, P. ; Songin, N. ; Inpong, A. ; Himmapan, K.... Yian, Yian C. (2017). **Before reaching school of 4.0**. Bangkok: Teacher College, Dhurakij Bandit University. [in Thai]
- Sintapanon, S. (2015). **Learning management of new age teachers for learners skills development**. Bangkok: 9119 Techniqje Printing. [in Thai]
- Songkram, N. (2014). **Innovation construction changes leaner to be innovator**. Bangkok: Chulalongkorn Press. [in Thai]
- Sriwised, T. & Keesukpun, E. (2014). The school management for readiness to ASEAN Community of schools under the Secondary Educational Service Area Office 2. **OJED An Online Journal of Education. Chulalongkorn University**. 9(3), 584 – 586. [in Thai]
- Secondary Educational Service Area 40. (2014). **Report of the Secondary Educational Service Area 40 management accompany budget year 2013**. Petchabun: Secondary Educational Service Area 40. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2010). **Teachers competency assessment manual**. Bangkok: Office of the Basic Education Commission. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2011). **Thai educational moving for “ASEAN Community”**. Retrieved May 20, 2015, from <https://csc.kmitl.ac.th/cscweb-1/wp-content/uploads/2014/08/Lw3ltMdEnY.pdf>. [in Thai]
- Office of the Public Sector Development Commission & Thailand Productivity Institute. (2006). **Knowledge sharing activity construction manual**. Retrieved May 20, 2015, from [www.sc.psu.a.c.th/units/sckm/document/ manual activity.pdf](http://www.sc.psu.a.c.th/units/sckm/document/manual_activity.pdf). [in Thai]